

Мантуло Н.Б., д.соц.ком., завідувач кафедри

ЛІНГВОДИДАКТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ

Запорізька державна інженерна академія, кафедра ІМЛК

Сучасна лінгводидактика все наочніше демонструє пріоритетність компетентнісного підходу, орієнтованого на соціалізацію особистості. В світлі цього особливого значення набуває розвиток навичок професійної мовної комунікації, зокрема в іншомовному середовищі.

Вперше обґрунтоване американським лінгвістом Д.Хаймзом поняття комунікативної компетенції все частіше трактується як здатність людини здійснювати мовленнєве спілкування в тій чи іншій сфері діяльності. Власне іншомовну професійну компетентність теоретики розуміють як здатність фахівця здійснювати міжкультурне професійно спрямоване спілкування, беручи до уваги національні цінності та норми.

Особливості комунікації у кожному конкретному професійному середовищі змушує виокремлювати відповідні види професійної комунікаційної взаємодії. Так, інженерна комунікація ідентифікується як самостійна комунікативна культура (І.Авдєєва, З.Гіріч), опанування якої є метою мовної підготовки у вищих інженерного профілю.

Запропонована дослідниками модель іншомовної професійної комунікативної компетенції складається із сукупності ключових компетенцій або субкомпетенцій, постійними з яких є: лінгвістична (мовна та мовленнєва), дискурсивна, предметна (тематична), стратегічна, соціокультурна, прагматична (соціальна) (А.Андрієнко, Г.Архіпова, Т.Васильєва, З.Гіріч, О.Соловова та ін.). Крім того, кожен з авторів додає деякі інші компетенції (компенсаторну, навчальну тощо) до визнаного більшістю переліку.

Змістова структура іншомовної комунікативної і, зокрема, професійної компетенції як інтегративного утворення презентується деякими авторами у вигляді піраміди, в якій функцію фундаменту «виконує» мовна компетенція, а верхівки – компетенція дискурсивна, оскільки вона об'єднує, інтегрує всі інші компетенції в єдине ціле. Визначення компонентів моделі іншомовної професійної комунікативної компетенції та характеру їх співвідношення і взаємодії дозволяє викладачам мови професійного спілкування скерувати навчальний процес на досягнення головної мети – підготовки вискоєфективного комунікатора, яким має бути сучасний фахівець.

Залежно від сфери майбутньої професійної діяльності можуть набувати більшого значення ті чи інші компетенції. Зокрема, разом із дискурсивною компетенцією, в структурі комунікативної компетенції студентів інженерного профілю на пріоритетну увагу претендують когнітивна та предметна компетенції. На розвиток їх також мають бути спрямовані зусилля викладачів мови професійного спілкування, проте лише за умови тісної їх співпраці з викладачами фахових дисциплін.